

Päiväys
16.11.2023

Diaarinumero
21392/03.04.04.04.19/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

16.11.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **23.11.2023**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 16.11.2023 nro 1474/2023, valitus ympäristölupa-asiassa, Ylämyllyn moottoriurheilukeskuksen toiminta, Liperi.

Luvan hakija

Joensuun Urheiluautoilijat ry

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **16.11.2023 – 27.12.2023**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **27.12.2023**.

16.11.2023

Dnro 21392/03.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Luvan hakija Joensuun Urheiluautoilijat ry

Päätös, josta valitetaan

Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos 18.10.2021 nro 1/2021 (12.10.2021 § 36)

Asian aikaisempia vaiheita

Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos on 13.11.2017 antamallaan päätöksellä nro 2/2017 myöntänyt Joensuun Urheiluautoilijat ry:lle ympäristöluvan moottoriurheilukeskuksen toiminnalle 30.5.2017 päivätyn lupahakemuksen mukaisesti sekä päätöksestä tarkemmin ilmenevin lupamääräyksin.

Vaasan hallinto-oikeus on 19.11.2019 antamallaan päätöksellä nro 19/0226/2 kumonnut Liperin elinympäristölautakunnan lupajaoksen edellä mainitun päätöksen ja palauttanut asian lupajaokselle uudelleenkäsiteltäväksi.

Valituksenalainen päätös

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos on myöntänyt Joensuun Urheiluautoilijat ry:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen luvan moottoriurheilukeskuksen toiminnalle. Ympäristölupa on myönnetty 29.12.2021 päivätyn lupahakemuksen mukaisesti sekä seuraavin lupamääräyksin:

Toiminta

1. Moottoriurheilukeskuksen radoilla saa ajaa hakemuksen mukaisilla ajoneuvoilla kesäaikaan (1.5.–31.10.) maanantaista perjantaihin kello 9–20 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin kello 10–18, pois lukien ennalta sovitut kilpailutapahtumat. Muuna aikana radoilla saa ajaa maanantaista sunnuntaihin kello 10–18.

Radan käyttö on kielletty pyhä- ja juhlapäivinä (loppiainen, pitkäperjantai ja pääsiäisen pyhät, vappupäivä, juhannusaatto ja juhannuspäivä, pyhäinpäivä, itsenäisyyspäivä sekä jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja uudenvuodenpäivä). Hiljaisella jaksolla (1.11.–1.1.) rata-alueella ei saa ajaa kilpa-ajoneuvoilla.

Aukioloajoista voidaan poiketa lupahakemuksessa luetelluista syistä. Poikkeamisista on sovittava Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa.

Rakennettujen ratojen ulkopuolella ajaminen on kielletty.

2. Alueella tulee olla helposti havaittavassa paikassa taulu, josta käy ilmi radan aukioloajat ja sallitut ajoneuvot, toiminnanharjoittajan nimi ja toiminnasta vastaavan yhteystiedot. Myös hätänumero ja moottoriradan osoite tai opastustiedot alueelle on oltava taulussa. Radan mahdolliset käyttöohjeet ja säännöt on asetettava kaikkien nähtäville.

Asiattomien pääsy rata-alueelle käyttöaikojen ulkopuolella tulee estää.

Melu

3. Radan toiminnasta aiheutuva melu (L_{Aeq}) ei saa ylittää päiväaikaan kello 7–22 asuinkiinteistöjen pihalla tasoa 55 dB eikä loma-asuntojen pihalla tasoa 45 dB. Toiminnasta aiheutuva hetkellinen enimmäismelutaso (L_{AFmax}) saa olla asuin- ja lomakiinteistöjen pihalla korkeintaan 60 dB.

Melun enimmäisäänitaso (L_{AFmax}) 60 dB saa ylittyä kilpailupäivinä, korkeintaan 10 päivänä vuodessa, jos kyseessä on naapureille ja viranomaisille etukäteen tiedotettu kilpailu-/valmennuspäivä. Melutason ylityksiä saa tulla maksimissaan kahtena peräkkäisenä päivänä.

4. Äänentoistolaitteita käytettäessä ne on sijoitettava ja suunnattava sekä niiden äänitaso rajoitettava siten, että ne eivät aiheuta tarpeetonta melua lähiseudun asutukselle.

5. Toiminnasta aiheutuvaa melua on mitattava lähimmissä altistuvissa kohteissa viimeistään vuoden sisällä tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Mittaus on teetettävä asiantuntevalla taholla ja se on tehtävä vilkkaana harjoituspäivänä ja kilpailutilanteessa. Mittaussuunnitelma on toimitettava Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kuukausi ennen mittauksen tekemistä. Mittauksen tulokset on toimitettava

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuukauden kuluessa mittauksen tekemisestä.

Jos mittaustulokset osoittavat, että radan toiminta aiheuttaa lupamääräyksen 3 mukaisten raja-arvojen ylittymistä, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi luvan mukaiselle tasolle.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

6. Polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Öljytuotteita ja muita ympäristölle haitallisia aineita on käsiteltävä niin, että niitä ei pääse maaperään eikä pinta- ja pohjaveteen. Kaluston tankkaukset ja pienet huoltotyöt on tehtävä huoltomaton päällä. Ajokaluston merkittävät huolto- ja korjaustyöt ovat alueella kiellettyjä.

Ajoneuvojen pitkäaikainen säilyttäminen alueella on kielletty. Radanhoitokalusto tulee säilyttää katetussa paikassa vettä läpäisemättömällä alustalla siten, että mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

7. Radan rakentamisessa ja kunnostamisessa tulee käyttää vain puhtaita maa-aineksia.

8. Jos alueella pestään ajoneuvoja, pesupaikan tulee olla katettu ja asfaltoitu. Pesuvedet tulee käsitellä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden ja maaperän pilaantumista.

9. Toiminnassa syntyvät jätevedet tulee ensisijaisesti johtaa viemäriverkkoon. Viemäröinti tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa kahden vuoden kuluessa lupapäätöksen voimaan tulemisesta.

Alueella olevat umpisäiliöt on tyhjennettävä säännöllisesti, kuitenkin kerran vuodessa. Tyhjennysten yhteydessä on tarkastettava hälytyslaitteiden toiminta ja säiliöiden rakenteiden kunto. Umpisäiliöt on varustettava täyttymishälytyksellä viimeistään vuoden kuluessa luvan antamisesta.

10. Alue tulee varustaa helposti havaittavien pohjavesialuetta osoittavien kyltein.

11. Lupahakemuksessa asennettaviksi esitetyt pohjaveden havaintoputket (3 kpl) tulee asentaa viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Pohjavesiputkien lopullisesta sijainnista tulee sopia Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa.

Päästöt ilmaan

12. Toiminnasta ei saa aiheutua lähiympäristöön kohtuutonta pölyhaittaa. Ratojen ja kulkuväylien pölyämistä tulee tarvittaessa estää kastelulla. Kasteluun saa käyttää vain vettä.

Jätteet

13. Rata-alueella syntyviä jätteitä tulee käsitellä ja varastoida siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai pilaantumisvaaraa maaperälle sekä pinta- ja pohjavesille eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

14. Poltettavat jätteet on kerättävä rata-alueella olevaan kannelliseen jäteastiaan ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee mahdollisuuksien mukaan kerätä erikseen ja toimittaa hyötykäyttöön.

15. Vaaralliset jätteet tulee säilyttää omissa tiiviissä astioissa lukitussa tilassa siten, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa ympäristölle. Vaaralliset jätteet on toimitettava viivytyksettä vaarallisten jätteiden vastaanottoaikaan. Vaarallisten jätteiden siirroista on laadittava siirtoasiakirjat.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

16. Häiriötilanteista, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, tulee ilmoittaa Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja pelastusviranomaiselle.

Ympäristöön vahingon tai onnettomuuden seurauksena päässyt öljy, polttoaine tai muu ympäristölle vaaraa aiheuttava aine on välittömästi kerättävä talteen. Alueella tulee olla riittävä määrä imeytysainetta ja sammuttimia.

Mahdollisia öljy- tai muita vahinkotilanteita varten tulee laatia toimintaohjeet. Ohjeet on asetettava kaikkien nähtäville.

Öljyvahinkojen torjuntaan tulee olla koulutetut ja nimetyt henkilöt.

Tarkkailu, valvonta ja raportointi

17. Toiminnanharjoittajan on valvottava, että tässä päätöksessä annettuja radan käyttöaikoja ja muita ajotoimintaa koskevia määräyksiä noudatetaan.

18. Luvan haltijan on nimettävä radan toiminnasta ja valvonnasta vastaava henkilö, joka on selvillä ympäristölupapäätöksestä ja sen määräyksistä. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Joensuun lentoaseman lennonjohtoon. Myös yhteys henkilön vaihtumisesta on ilmoitettava edellä mainituille tahoille.

19. Luvan hakijan on pidettävä kirjaa radan toiminnasta. Kirjanpidon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- toteutuneet kilpailupäivät radoittain (ajoneuvomäärä ja -laji, ajankohta)
- toteutuneet harjoittelupäivät radoittain (ajoneuvomäärä ja -laji, ajankohta)
- tiedot syntyneistä jätteistä ja vaarallisista jätteistä ja niiden toimituspaikoista
- tiedot umpisäiliöiden kuntotarkastuksista, tyhjennyksistä ja jätevesien määristä ja niiden toimituspaikoista

- tiedot onnettomuus- tai häiriötilanteista ja niiden seurauksena tehdyistä toimenpiteistä
- tiedot vuoden aikana tapahtuneista muutoksista moottoriurheilukeskuksen toiminnassa
- tiedot toiminnanharjoittajalle tehdyistä toimintaa koskevista valituksista.

Kirjanpitoon pohjautuva yhteenvetoraportti tulee toimittaa vuosittain maaliskuun loppuun mennessä Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kirjanpito sekä muut toimintaan ja jätteisiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan ja pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle.

20. Alueelle asennettavista pohjaveden havaintoputkista tulee ottaa näytteet ensimmäisenä vuotena kaksi kertaa (touko- ja elokuussa). Jos tuloksissa ei ole poikkeavaa, pohjaveden laadun valvonta voidaan jatkossa tehdä kerran vuodessa elokuussa. Näytteistä tulee analysoida

- pH
- sameus
- sähkönjohtavuus
- happi
- COD_{Mn}
- kloridi
- nitraatti- ja ammoniumtyppi
- sulfaatti
- öljyhiilivedyt C₅-C₄₀
- laaja VOC-paketti.

Näytteenoton yhteydessä tarkkailuputkista tulee mitata pohjaveden pinnankorkeus.

Havaintoputkien sijaintikoordinaatit ja tarkkailutulokset tulee toimittaa Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Karjan ELY-keskukselle kuukauden kuluttua niiden valmistuttua.

Toiminnan muutos ja lopettaminen

21. Radan toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai lopettamisesta sekä toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Toiminnan loputtua rata-alue on maisemoitava maanomistajan haluamaan kuntoon. Jos rata-alueen maaperän pilaantumisesta on epäilyjä, luvan hakijan on selvitettävä maaperän tila.

Muut määräykset

22. Jos asetuksella annetaan tätä lupaa ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos on perustellut päätöstä muun ohella seuraavasti:

Yleisperustelu

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja lupamääräyksiä, niin toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Tämän päätöksen lupaehtoja noudattaen toiminnasta ei aiheudu terveystahaitta tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonto-olosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa tai rasitusta.

Moottoriurheilukeskus on toiminut kyseessä olevalla alueella jo kymmeniä vuosia. Radan rakentaminen on alkanut vuonna 1979 ja harjoitus-/kilpailutoiminta vuonna 1981. Aluetta on kohennettu muuttuvien vaatimusten mukaan lähes vuosittain. Moottoriurheilukeskus mahdollistaa moottoriurheilulajien harrastamisen valvotuissa olosuhteissa sekä kilpailujen järjestämisen. Kaavallisesti toiminta sijoittuu pääosin moottoriurheiluun osoitetulle alueelle.

Lupamääräysten perusteluja

Määräykset 3–5

Määräykset on annettu toiminnasta aiheutuvien meluhaittojen rajoittamiseksi.

Moottoriradasta aiheutuvan melun häiritsevyyttä arvioitaessa on kiinnitetty huomiota myös enimmäisäänitasoon (L_{AFmax}), joka kuvaa melun häiritsevyyttä paremmin kuin keskiäänitaso (L_{Aeq}). Moottoriradoille ei ole annettu omia ohjearvoja, mutta moottoriurheiluratojen ympäristölupapäätöksissä on melko vakiintuneesti asetettu toiminnan enimmäisäänitasoksi 60 dB ja keskiäänitasoille valtioneuvoston päätöksen (1992/993) mukaiset ohjearvot.

Melumittauksella varmistetaan toiminnasta aiheutuvan melun taso ja tarvittaessa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin meluhaitan pienentämiseksi tai estämiseksi.

Määräykset 6–11

Alue on vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta, jolloin polttoaineiden, kemikaalien, ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden sekä jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Alueelle asennettavista pohjaveden havaintoputkista on mahdollista seurata, onko toiminnalla vaikutusta pohjaveden laatuun.

Valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpano

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Joensuun Urheiluautoilijat ry saa aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan lupapäätöksen mukaisesti kokonaisuudessaan (mukaan lukien ulkolenkki), jos se asettaa Liperin kunnalle 5 000 euron vakuuden. Vakuus tulee asettaa ennen toiminnan aloittamista. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Koska alue on olemassa olevaa moottorirata-aluetta, ei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ *asiakumppaneineen* on vaatinut ensisijaisesti, että Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaoksen päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Muutoksenhakijat ovat lisäksi vaatineet, että päätöksen täytäntöönpano kielletään ja että toiminta keskeytetään ensisijaisesti kaikkien ratojen osalta ja toissijaisesti ulkolenkiksi kutsutun radan osalta.

Muutoksenhakijat ovat valituksesta tarkemmin ilmenevällä tavalla ja perusteiden vaatineet toissijaisesti lupamääräysten muuttamista.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet ensisijaista vaatimustaan muun ohella seuraavasti:

Luvanmukaisesta toiminnasta voi sen sijoituspaikan vuoksi jäljempää perusteluista ilmenevästi aiheutua ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettu seuraus, eivätkä ympäristöluvan myöntämisen edellytykset täyty. Liperin kunnan viranomaisen on laiminlyönyt hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuutensa koskien moottoriratojen läheisyydessä olevia luontoarvoja. Luvan mukaista toimintaa ei voida sallia, koska ei voida olla varmoja siitä, että toiminnan vaikutusalueella olevat suojeltavat kohteet eivät toiminnan vaikutuksesta merkittävästi vaarannu.

Kaavoitus ja ympäristö

Päätös on kaavan ja ympäristönsuojelulain 12 §:n vastainen. Lupapäätöksessä ei ole mainittu, että moottorirata-alueella on voimassa Ylämyllyn osayleiskaava (1999), joka on saanut lainvoiman 1.1.2000.

Toiminnanharjoittaja on samana päivänä laajentanut vuokra-alueitaan ja lisännyt ratojen määrää. Oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa vuokra-alueita ei ole osoitettu moottoriurheiluun varatuksi alueeksi, vaan VU-alue on osoitettu yleiseen virkistys- ja urheilukäyttöön. Pohjavesimääräysten osalta oikeusvaikutteinen Joensuun seudun yleiskaava (2009) ei osoita aluetta moottoriurheiluun varatuksi erityisalueeksi, vaan määrää kohdassa suunnittelumääräys, että pohjaveden muodostumisalueelle ei saa sijoittaa toimintoja, joista aiheutuu pohjavesiriski. Voimassa olevan yleiskaavan VU-alueita ei ole varattu moottoriurheiluun, vaan rinnastettu esimerkiksi asutuksen vieressä toimivaan urheilukenttään. Moottoriurheilutoiminto vaikeuttaa alueen käyttöä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Toiminnan vaikutuspiirissä on erityisiä luontokohteita. Vaikutuspiiri ulottuu pohjaveden päävirtausten myötä seututien länsipuoliselle alueelle ja myös etelään. Toiminnan vaikutuspiirissä tiedossa olevia luontokohteita on kuvattu osayleiskaavassa ja E-luokan pohjavesikartoituksen maastohavainnoissa. Eteläsuunnassa, seututien 502 itäpuolella vesilain ja metsälain suojelemissa luontokohteita ovat muun muassa ekosysteeminä merkittävä kolmen lähteen muodostama lähteikkö, jossa esiintyy monipuolinen ja runsas lähdelajisto, lähdenoro, lähdepuro ja kaksi pohjavesivaikutteista Jaamanlammesta lähtevää noin 750 metrin pituista Pyhäselkään laskevaa puroa rantavyöhykkeineen. Länsisuunnassa, Ylämyllyn osayleiskaava-alueella sijaitsee muun ohella vesilailloilla ja metsälailloilla suojeltuja kohteita, vedenottamon suoja-alue, pohjaveden muodostumisalue sekä luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) lajeja.

Pitkäsen itäpuolella olevassa Koivusalon rantakaavassa on osoitettu loma-asuntojen ja vakinaisten asuntojen rakennuspaikkoja. Vuonna 1992 vahvistettu oikeusvaikutteinen rantakaava määrää, että alueen vesihuolto on kiinteistökohtaista ja talousvesi otetaan kaivoista. Asuinkortteleiden ja uimarannan ulkopuoliset alueet ovat metsätalousalueita ja palvelevat kaava-alueen asukkaiden sekä yleistä virkistystarvetta. Kaavalle ei ole osoitettu palvelualueita. Lupapäätös vaikeuttaa merkittävästi Koivusalon ranta-asemakaava-alueen käyttöä kaavan osoittamaan tarkoitukseen.

Pohjavesi

Toiminta ei täytä ympäristönsuojelulain 49 §:n 3 ja 4 kohtien mukaisia ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä.

Kohde sijaitsee Konivaaran pohjaveden muodostumisalueen itäosassa. Muutoksenhakijat ovat tuoneet esiin ELY-keskuksen Konivaaraa koskevassa hydrologisessa kuvauksessa esitetyn. Tarkistetut pohjavesialueen ja varsinaisen muodostumisalueen rajat osoittavat, että moottorirata-alue sijaitsee kokonaisuudessaan pohjaveden muodostumisalueella.

Vedenottamojen suoja-alueille on kiellettyä sijoittaa moottoriajoneuvoille tarkoitettuja harjoittelualueita ja -ratoja. Muutoksenhakijat ovat viitanneet korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO 2020:62, jonka mukaan pohjavedenottamolle on voitu vesilain mukaisessa menettelyssä vahvistaa suoja-alue. Valituksenalaisessa ympäristölupapäätöksessä olisi tullut arvioida toiminnan sijoittumista ja luvan myöntämisen edellytyksiä suhteessa Ylämyllyn lisävedenottamon suoja-alueen ulottuvuuteen, koska sitä ei ole vesilain mukaisessa menettelyssä arvioitu ja vahvistettu.

Lupa-asiakirjoissa on kuvattu moottoriurheilun pohjavedelle aiheuttamia riskejä sekä hule- ja suotovesien hallintaa rata-alueilla. Asiakirjoissa ei ole mainittu suotovesiä, joita maapohjaisilla rata-alueilla on sateella ja ratoja kasteltaessa. Suotovedet irrottavat mukaansa epäpuhtauksia maaperään imeytyessään. Maapohjaisten ratojen asvaltointi muuttaisi suotovedet hulevesiksi, joita voidaan kerätä talteen ja johtaa maan sisään sijoitettaviin putkistoihin ja kaivoihin sekä kuljettaa alueelta pois. Alueiden pinnoittamista asfaltilla ei mainita lupa-asiakirjoissa.

Pohjavettä suojaava maakerros on ohut lupapäätöksessä tarkoitettulla alueella. Pohjavesiselvityksen mukaan pohjaveden on todettu olevan moottorirata-alueen pohjoisosissa 4,5 metrin syvyydessä maanpinnasta. Muita pohjaveden yläpuolisen suojamaakerroksen paksuutta tai pohjaveden korkeuden vaihtelua koskevia tietoja ei ole esitetty. On todennäköistä, että pohjavettä suojaavan maakerroksen paksuus on enimmillään vain muutamia metrejä myös muualla rata-alueella.

Lupamääräyksissä ei ole edellytetty jätevesiä koskevan umpisäiliöiden täyttymishälytyksen asentamisen sekä tulevaisuudessa toteutettavan viemäröinnin lisäksi muita teknisiä tai rakenteellisia pohjaveden suojaustoimenpiteitä. Suoto- ja hulevedet irrottavat ja kuljettavat radoilta, kaluston säilytysalueilta, huoltopaikoilta sekä pysäköintialueilta öljyisiä jätteitä, polttoainejäämiä, kemikaaleja sekä renkaiden, jarrujen ja päällysteen kulumisjätteitä maaperään ja virtaavaan pohjaveteen, koska hydraulista yhteyttä pohjaveteen ei ole katkaistu eikä asfaltoidun rataosien hulevesiä ole ohjattu öljynerotuskaivoihin. Ajoneuvojen huolto reunoiltaan korottamattomien huoltomattojen päällä ei ole parasta käyttökelpoista tekniikkaa pohjaveden suojelemiseksi maankäytölle herkällä alueella. Varikko- ja pysäköintialueiden vesiä ei ole määrätty johdettaviksi hiekan- ja öljynkeräykseen soveltuviin kaivoihin tai kerättäväksi hallitusti mihinkään, vaan niiden annetaan imeytyä suoraan maaperään. Aggregaateille ei ole asetettu suojausvaatimuksia. Lupamääräyksissä ei pesupaikalta edellytetä viemäröintiä. Parhaana vedenlaadun seurannan toteutuksena ei voida pitää yhtä vuosittaista näytteenottoa elokuussa, jolloin pohjavedet ovat alimmillaan, eli ne eivät kaappaa yläpuolisen maakerroksen sisältämiä jätteitä mahdollisimman laajalti.

Kilpailutilanteisiin liittyy niiden luonteesta johtuen erityinen onnettomuusriski. Riski haitallisten aineiden pääsystä maaperään sekä edelleen pohjaveteen on suuri etenkin ulosajo- ja muissa vahinkotilanteissa. Hiekka- ja sora-alueella vaurioituneista autoista maaperään vuotavat

polttoaineet ja nesteet kulkeutuvat nopeasti syvemmälle maaperään, eikä niitä saa imeytysmateriaalilla kerättyä pois. Vähäisetkin maaperään jäävät päästöt ovat voineet aiheuttaa pohjaveden ja maaperän pilaantumista. Hule- ja suotovesien mukana maaperään ja pohjaveteen on voinut kulkeutua muitakin haitallisia aineita, kuten sinkkiä ja kadmiumia. Ajotoiminta pinnoittamattomilla yleisillä alueilla sekä rataosuuksilla on estänyt pohjavettä muun ohella mikrobeilta suojaavan humus- ja kasvukerroksen muodostumisen maankäytölle herkillä alueilla. Ympäristönsuojelulain 17 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu mikrobien olevan käytännössä eräitä pohjaveden vaarallisimpia pilaajia ja niiden päästämisen pohjaveteen kuuluvan pilaamiskiellon piiriin.

Myös harjoitustilanteet ovat riskialttiita. Päälylystämättömillä rataosuuksilla on mahdollista ajaa ilman toiminnanharjoittajan valvontaa. Ulkolenkkirataa on mahdollista käyttää esimerkiksi neljän kilometrin mittaisena lupapäätöksessä ilmoitettujen käyttöaikojen ulkopuolella.

Lupapäätöksessä ei ole selvitetty ulkolenkkiradalle tehtyjä turvarakenteita ja pohjavesisuojausjauksia. Moottorirata- ja huoltoalueiden lisäksi alueella on vallirakenteita, joiden koostumusta ei ole tutkittu ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Lupahakemuksessa ei ole esitetty sijaintipaikkaa tai ympäristön olosuhteita huomioon ottavia teknisiä tai rakenteellisia suojaratkaisuja, jotka olennaisesti pienentäisivät moottoriratojen sekä varikko- ja pysäköintialueiden käytöstä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia maaperään ja pohjaveteen.

Poikkeustilanteista aiheutuvaa pilaantumisriskiä ei ole arvioitu.

Lupapäätöksessä ei ole edellytetty toimenpiteitä, joilla toiminta täyttäisi vaatimuksen parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä tai jolla se toteuttaisi ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta. Lupamääräykset ovat riittämättömiä varmistamaan, ettei maaperän ja pohjaveden pilaantumista aiheudu ja ettei toiminta vaaranna pohjavesiesiintymän käyttömahdollisuutta. Ottaen huomioon pohjaveden virtaussuunnan ja sen, ettei historiallista pilaantumisriskiä ole poissuljettu, on Konivaaran pohjavesialueen pilaantuminen laajalta alueelta mahdollista. Pohjaveden laatua ei ole tutkittu moottoriurheilukeskuksen läheisyydessä ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen edellyttämällä tavalla.

Melu

Lupaharkinnassa ei ole hallintolain 45 §:n 1 momentin edellyttämänä arvioitu, aiheutuuko toiminnasta tai ohjearvojen ylityksistä naapurussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta lähimmille häiriintyvälle kohteille, ja lupapäätös on ympäristönsuojelulain 49 §:n 5 kohdan vastainen.

Ylämyllyn moottoriradan meluselvitys -raportti osoittaa, että valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason yleiset ohjearvot ovat ylittyneet lähimmillä häiriintyvillä kohteilla ainakin moottoriradan kilpailutilanteissa. Vuoden 2014 meluselvityksen mittaukset eivät ole täyttäneet

ympäristöministeriön ohjeen (1/1995) sääolosuhteille asettamia vaatimuksia lännen suunnalla, eikä mittauspisteissä 1–5 tehtyjen mittausten tuloksista ole voitu päätellä, että meluhaittaa ei synny. Mitatut melutasot ovat ylittäneet ohjearvot ympäristöministeriön ohjeen (1/1995) mukaisessa tuulensuunnassa samalla etäisyydellä ja samoissa maasto-olosuhteissa kuin lännessä oleva asutus, kun mittauspisteellä 6 maksimiäänitaso ylitti Suomessa tavallisesti moottoriratojen ympäristöluvuissa käytetyn enimmäisäänitason ohjearvon 60 dB. Kun tuloksiin lisätään kokonaisepävarmuus 7 dB, moottoriurheilumelun keskiäänitaso on 59,4 dB ja enimmäisäänitaso 74,9 dB. Lupaviranomainen ei ole perustellut, miksi päätöksessä ei ole otettu huomioon kunnan teettämiä melumittauksia ja niiden tuloksia, vaan ainoastaan toiminnanharjoittajan melumallinnuksen tulokset.

Valituksenalaisessa päätöksessä on siteerattu toiminnanharjoittajan melumallinnusta, jonka tulosten perusteella moottoriurheilumelun keskiäänitasot ovat annettujen ohjearvojen alapuolella tai enintään niiden tasolla tavallisena harjoituspäivänä ratakohtaisesti, käytettäessä ratoja yhtäaikaisesti tavallisena harjoituspäivänä ja vilkkaana harjoituspäivänä yksittäisellä radalla. Melumallinnuksen perusteella annetut ohjearvot ovat tietyissä tilanteissa ylittyneet Pitkäsen alueella ja Jaamanlammen alueella loma-asuntokiinteistöillä. Lupamääräys 3 sallii eri kilpailutilanteissa enimmäismelutason 60 dB ylitykset. Vuonna 2014 tehdyt mittaukset huomioon ottaen keskiäänitasot asutuksella ovat yli sallittujen päiväohjearvojen. Päätöstä ei ole perusteltu sen osalta, miksi vakiintuneeksi katsottuja ohjearvoja ja enimmäismelutasoja ei tarvitse noudattaa. Lupamääräys 3 on ristiriidassa melumallinnus- ja mittaustulosten kanssa, sillä tulosten perusteella määräyksen mukaisia melutasoja ei ole mahdollista saavuttaa ilman rakenteellisia meluntorjuntatoimenpiteitä, joita päätöksessä ei ole edellytetty.

Alueen riskitoiminnot

Rata-alue ja lähiympäristö ovat aiemmin olleet 3. luokan pohjavesialuetta, joilla on sallittu jätevesien imeyttäminen maaperään. Nykyisen pilaantumisen minimointi vaatii 40 vuotta suojaamattomana käytetyn alueen tutkimuksia ja tarvittaessa puhdistamista. Tulevien päästöhaittojen ehkäisy vaatii suojausten rakentamista. Lupa-asiakirjat eivät osoita toiminnanharjoittajalla olevan tähän taloudellisia resursseja.

Moottoriratojen lähiympäristön riskitoimintoja tai pilaantuneen maan puhdistuskohteita ovat ajoharjoitusrata, luvanvaraisen maa-aineksen väliavarastointi päättyneen maa-ainesoton kaivannossa, päättyneen maa-ainesoton alueiden asiaton käyttö, vedenottamon suoja-alueelle haettu jäteasetuksen alainen maanlajitysalue, lentokenttä ja Välikankaan teollisuusalueen pilaantuneet teollisuuskiinteistöt. Pohjois-Karjalan ELY-keskus on arvioinut Koninvaaran pohjavesialueen toimintojen riskit pohjavesialueen vedenlaadulle kohtalaisiksi. Yhdessä näytteessä on todettu ympäristölaatonormin ylitys dikloorimetaanin osalta, mutta uusintanäytteissä ylitystä ei ollut. Lyijypitoisuus on ylittänyt joissakin näytteissä ympäristölaatonormin. Joissain näytteissä on todettu pieniä pitoisuuksia

haihtuvia orgaanisia yhdisteitä. Vesienhoidon toimenpideohjelman 2022–2027 mukaan pohjaveden laatua haitallisten aineiden osalta on seurattava ja pohjavesialueen suojelusuunnitelma on päivitettävä.

Sijaintipaikan arviointi

Lupapäätös on yleiskaavan (2009) suunnittelumääräyksen ja ympäristönsuojelulain 17 §:n vastainen. Uusien luvanvaraisten toimintojen sijoittumista on arvioitava ja harkittava suhteessa alueella jo oleviin toimintoihin. Muutoksenhakijat ovat viitanneet tältä osin ympäristönsuojelulain 11 §:ään ja sen esitöihin. Oikeuskäytännössä ympäristöluvan myöntämisen esteenä on pidetty sitä, että lupahakemuksessa ei ole selvitetty muita sijoituspaikkoja ympäristöhaittojen ehkäisemisen kannalta. Oikeuskirjallisuudessa on sijoituspaikkaharkinnan osalta todettu, että lupaharkinnassa on otettava huomioon myös muut mahdolliset sijoituspaikat ja luvanvaraisesta toiminnosta aiheutuvat vaikutukset sekä pyrittävä löytämään ympäristön kannalta edullisin vaihtoehto. Lupahakemuksessa tai päätöksessä ei ole esitetty vaihtoehtoja sijoituspaikkaa, eikä sijoituspaikan soveltuvuutta ole arvioitu ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Muutoksenhakijat ovat tuoneet esille myös vesienhoidon ympäristötavoitteiden oikeudellisen sitovuuden. Vesienhoidon ympäristötavoitteita ovat esimerkiksi kieltäminen perustaa uusia vapaa-ajanalueita pohjavesialueille sekä rakenteellisten ja toiminnallisten keinojen käyttö pohjaveden suojelussa. Kielto perustaa uusia vapaa-ajanalueita koskee nyt ensimmäistä kertaa arvioitavaa 59 hehtaarin moottorirata-alueita, jossa uutena osana on 30 hehtaarin ulkolenkkirata-alue.

Aloittamislupaa koskevat vaatimukset

Muutoksenhakijat ovat perustelleet täytäntöönpanon kieltämistä koskevaa vaatimustaan muun ohella sillä, ettei toiminnanharjoittaja ole esittänyt perusteluita sille, miksi toiminta tulisi voida aloittaa ennen luvan lainvoimaisuutta. Toiminnanharjoittaja on harjoittanut moottoriurheilutoimintaa koko nykymuotoisen ympäristönsuojelulainsäädännön voimassaoloajan ilman lain edellyttämiä lupia. Toiminta on laajentunut merkittävästi, kun ulkolenkkirata otettiin käyttöön. Kaikki radat sekä varikko- ja parkkialueet ovat suojaamattomia hule- ja suotovesien osalta ja myös jätevesien käsittely on riittämätöntä. Edellä mainituista syistä maaperän tai pohjaveden pilaantumista on voinut tapahtua ja varovaisuusperiaate huomioon ottaen toiminnan aloittaminen olisi tullut sallia vasta, kun lupa saa lainvoiman. Toiminnan aloittamista koskevaa päätöstä ei ole perusteltu hallintolain 45 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla muun muassa ympäristönsuojelulain 199 §:ssä edellytetyn perustellun syyn eikä sen osalta, tekeekö täytäntöönpano muutoksenhaun hyödyttömäksi. Perustelut puuttuvat myös siltä osin, riittääkö 5 000 euron vakuus korvaamaan ympäristön ennallistamiskustannukset, jos maaperän ja pohjaveden pilaantuminen on seurausta moottoriradoilla tapahtuneesta toiminnasta.

██████████ ovat 26.11.2021 toimittaneet hallinto-oikeudelle sähköpostitse ilmoituksen, jossa he ovat ilmoittaneet liittyvänsä valitukseen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos on antamassaan lausunnossa todennut muun ohella, että lupahakemuksen liitteenä ollutta meluselvitystä on täydennetty hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti ja lupahakemukseen on liitetty selvitys alueen pohjavesiolosuhteista ja pohjaveden suojauskeinoista. Asiakirjat ovat olleet lupajaoksen käytössä syksyn 2021 lupaharkinnassa. Muutoksenhakijat ovat perustelleet luvan kumoamista samoilla seikoilla kuin vuonna 2017 myönnettyä lupaa koskevassa valituksessaan. Muutoksenhakijat ovat lähialueelle tullessaan olleet tietoisia moottoriradan olemassaolosta. Pääosaa kiinteistöistä ei ole ollut, kun moottorirata on aloittanut toimintansa. Väitteet siitä, että moottoriradan toiminta vaikeuttaa lähialueen käyttöä kaavanmukaiseen tarkoitukseen ovat liioiteltuja. Moottorirata sijaitsee pääosin moottorirata-toimintaan osoitetulla alueella. Myös väitteet meluhäiriöiden kohtuuttomuudesta ovat liioiteltuja. Meluselvityksen mukaan ohjearvojen ylityksiä tapahtuu harvoin ja mallinnukset on tehty melun leviämisen kannalta suotuisimmissa olosuhteissa. Valituksessa on mainittu, että uusien luvanvaraisten toimintojen sijoittumista on arvioitava ja harkittava suhteessa alueella jo oleviin toimintoihin, eikä lupahakemuksessa tai -päätöksessä ole esitetty toiminnalle vaihtoehtoja paikkaa. Kyse ei ole uudesta toiminnasta, vaan alueella jo vuosikymmeniä olleesta moottoriturheilukeskuksesta, joka on toiminut ilman ympäristölupaa. Lupamenettelyssä toiminta on haluttu saada nykyilainsäädännön mukaiseksi ja samalla antaa määräykset toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien häiriöiden ja haitallisten vaikutusten estämiseksi.

Lupapäätös on tehty tietoisena siitä, että moottorirata sijaitsee E1-luokan pohjavesialueella. Päätöksessä on annettu määräyksiä, joilla on pyritty ehkäisemään pohjaveden ja maaperän pilaantumista. Toiminnasta aiheutuvan melun häiritsevyyttä on pyritty estämään antamalla määräyksiä toiminta-ajoista ja rajaamalla niiden päivien lukumäärää, jolloin enimmäismelutasot saattavat ylittyä. Melumittausta koskevalla määräyksellä on haluttu tarkistaa meluselvityksen paikkansa pitävyyttä ja selvittää, onko melun leviämisen ehkäisemiseksi tarpeen ryhtyä toimenpiteisiin. Valituksessa ei ole tuotu esiin seikkoja, jotka vaikuttaisivat lupajaoksen tekemään päätökseen.

Aloittamisoikeutta koskeva päätös on pidettävä voimassa, koska moottorirata-alue on maakunnallisesti tärkeä harrastus- ja harjoittelupaikka, jossa järjestetään myös kansallisen tason kilpailuja. Aloittamisoikeus ei muuta alueen nykyistä tilannetta, koska kysymyksessä on olemassa oleva toiminta, jolla on valmiit rakenteet.

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksen johdosta. ELY-keskus on ilmoittanut, ettei se anna asiassa vastinetta.

Pohjois-Karjalan ympäristöterveys on antamassaan vastineessa todennut muun ohella, että merkittävimmät toiminnasta aiheutuvat terveystriskit liittyvät meluun sekä pohjaveden pilaantumiseen. Melun osalta toiminta on mahdollista järjestää niin, että terveyshaittaa ei synny, kun toimitaan lupamääräysten mukaisesti. Meluselvityksen perusteella melun keskiäänitasojen raja-arvot ovat alittuneet lähimmillä häiriintyvillä kiinteistöillä niin harjoituspäivinä kuin kilpailupäivinä. Lähimmillä asuinrakennuksilla on tarkoitus tehdä melumittauksia kertaluontoisesti ja ajoneuvojen melutasoja on mitattu harjoituksissa ja kilpailujen aikana. Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen mukaan melun terveyshaittaa arvioitaessa on otettava huomioon altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto sekä mahdollisuus välttyä altistumiselta. Ottaen huomioon moottoriurheilukeskuksen toiminnan, ei melulle altistuminen ole ollut jatkuvaa. Radan toiminta on sijoittunut päiväaikaan, jolloin melun toimenpiderajat sisätiloissa ovat suuremmat kuin yöaikana. Melun terveyshaittaa arvioitaessa unihäiriötä aiheuttava melu on suurin terveyshaittaa aiheuttava tekijä.

Riskiä pohjavedelle ei ole nähty esteenä toiminnalle, kun ympäristöluvan määräykset pohjavesien suojelemiseksi otetaan huomioon toiminnassa. Noudattamalla ympäristöluvan määräyksiä käytön aikaisen tarkkailun ja onnettomuustilanteiden varautumisen osalta riskiä voidaan hallita niin, että terveyshaittaa aiheuttavan tapahtuman riski pohjavesille on pieni.

Liperin kunnalle on varattu tilaisuus antaa vastine valituksen johdosta. Kunta ei ole antanut vastinetta.

Joensuun Urheiluautoilijat ry on antamassaan vastineessa muun ohella yhtynyt Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lausuntoon kaavoituksen ja ympäristön sekä pohjavesivaikutusten osalta. Valituksessa mainitut luontokohteet, kuten Hiililammit, Jaamanlampi puroineen, Pieni Heinälampi sekä Leinosen pohjoisranta vedenottamoineen ja lähteineen sijaitsevat niin etäällä olemassa olevasta moottoriurheilutoiminnasta ja sen vaikutuspiiristä, ettei niihin aiheudu vaikutuksia. Osa luontokohteista on pohjavesivaikutteisia, mutta myös kyseisiin kohteisiin etäisyyden todetaan olevan riittävä. Kohteet sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä tai kauempana. Jaamanlampi sijaitsee alle kilometrin etäisyydellä pohjaveden virtaukseen nähden toiminnan yläpuolella.

Pohjaveden laadun tarkkailua tehdään yleisesti hyväksytyjen käytäntöjen mukaisesti toukokuussa ja elokuussa, ja tarkkailuohjelma on viranomaisen hyväksymä. Lupamääräyksessä on esitetty, että mikäli analyysituloksissa ei todeta ympäristölaatumien ylityksiä, esitetään näytteenottoa jatkettavan kerran vuodessa. Pohjaveden laadun tarkkailuksi esitetty analyysivalikoima on todettu riittäväksi viranomaisten toimesta. Ylämyllyn lisävedenottamalla ei ole vahvistettua suoja-aluetta. Vanhassa pohjavesialueen suojelusuunnitelmassa vedenottamolle on esitetty ohjeelliset suoja-alueet, jotka perustuvat vedenottamon arvioituun valuma-alueeseen. Vedenotto sijaitsee pohjaveden virtaukseen nähden moottoriurheilukeskuksen alapuolella ja moottoriurheilukeskus sijaitsee mahdollisesti osittain vedenottamon valuma-alueella. Välimatka moottoriurheilukeskuksen sekä vedenottamon välillä on

kuitenkin yli 1,5 kilometriä, ja kohteiden välissä sijaitsee vesistöjä, joihin pohjavettä purkautuu. Vedenottamon tarkkailussa veden laadun on todettu olevan hyvä, eikä moottoriurheilukeskuksesta ole ollut haittaa vedenotolle.

Meluvaikutusten osalta Joensuun Urheiluautoilijat ry on yhtynyt Liperin kunnan elinympäristölautakunnan sekä Pohjois-Karjalan ympäristöterveyden lausuntoihin. Lupamääräyksissä on esitetty, että melun enimmäistaso 60 dB (LA_{max}) saa ylittyä 10 päivänä vuodessa kilpailupäivinä. Tietyn enimmäisraja-arvon ylitysten määrän salliminen on yleinen lupamääräys melussa ja on asetettu kilpailutapahtumien varalta. Esimerkiksi yhteislähtötilanteissa on voinut esiintyä tavallista korkeampia enimmäistasoja. Kilpailupäivän säätila vaikuttaa suuresti siihen, onko enimmäistason ylittyminen lähimpien asuinrakennusten tai loma-asuntojen kohdalla mahdollista. Suoritettun mallilaskennan mukaan se on epätodennäköistä.

Alueen riskitoiminnoista valituksessa esitetyn osalta yhdistys on todennut, että asetetut lupamääräykset erityisesti pohjaveden pilaantumisriskin vähentämiseksi ovat riittäviä. Toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaantumista, ja alueella laajasti sijaitsevat muut riskitoiminnot, jotka ovat jo voineet aiheuttaa pohjaveden pilaantumista, eivät ole toiminnanharjoittajan vaikutuspiirissä.

Moottoriurheilurata ei ole ainoa pohjavesiolosuhteisiin vaikuttava toiminto alueella. Alueen pohjavesien suojeluun vaikuttavat myös yhdyskunnat, teollisuus, liikenne sekä laajamittainen maa-ainesten ottaminen. Luvan hakijan toiminta muodostaa kokonaisuuteen verrattuna hyvin pienen riskin alueen pohjavesien suojelun näkökulmasta. Olemassa olevan toiminnan kieltäminen ei muuta pohjavesialueeseen kokonaisuutena kohdistuvaa riskiä, etenkin kun pohjaveteen ja maaperään kohdistuvia riskejä pyritään aktiivisin suojaustoimin sekä seurannan avulla minimoimaan. Lupamääräyksillä ja luvan hakijan toteuttamalla suojaustoimenpiteillä on voitu riittävästi estää ja hallita maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskiä.

Kyseessä ei ole uusi toiminto alueella, vaan toiminta on tullut luvanvaraiseksi ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisten hankkeiden listan laajenemisen myötä. Tästä syystä vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja ei tarvitse ympäristöluvan hakemisen yhteydessä selvittää. Vesipuidedirektiivin nojalla vesistön tilaa heikentävät uudet hankkeet on arvioitava erityisesti suhteessa vesienhoitosuunnitelman tavoitteisiin. Hakemuksen kohteena olevasta toiminnasta ei aiheudu vesistöjen pilaantumista tai sellaista riskiä, jota ei voitaisi toimenpiteillä hallita ja minimoida. Vesienhoitosuunnitelmissa asetetut tavoitteet ja vesipuidedirektiivi laajemmin eivät ole luvan myöntämisen esteenä.

Toissijaisten vaatimusten osalta yhdistys on esittänyt, että lupapäätöksessä asetetut määräykset ovat riittäviä ja niillä voidaan hallita ympäristön pilaantumiseen liittyvää riskiä, ja seurata toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia.

Muutoksenhakijat ovat antamassaan vastaselityksessä todenneet muun ohella, että pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Kunta on vastineessaan tulkinnut

toiminnanharjoittajan esittämää meluselvitystä muutoksenhakijoiden kanssa saman suuntaisesti ja todennut ohjearvojen mahdolliset ylitykset. Myöskään sitä ei ole perusteltu, miten yhdellä melumittauksella, jonka suunnitelma on toimitettava kuukautta ennen mittauksen tekemistä, voidaan tarkistaa meluselvityksen paikkansapitävyys ja erityisesti se, että lupamääräyksessä annetut melurajat eivät ylity kuin korkeintaan 10 päivänä vuodessa. Melutasojen seurannan on oltava olla jatkuvaa ja sitä on tehtävä yhtä lailla harjoituspäivinä.

Viranomaisella on velvollisuus noudattaa toiminnassaan hallintolain 6 §:ssä säädettyjä oikeusperiaatteita, kuten puolueettomuutta ja tasapuolisuutta. Viranomaisella on velvollisuus myötävaikuttaa asian objektiiviseen selvittämiseen hallintotuomioistuimessa. Kunnan olisi tullut käsitellä heikkoudet ja epä johdonmukaisuudet, jotka liittyvät tehtyihin meluselvityksiin sekä toiminnasta aiheutuviin muihin haittoihin toiminnan vaikutusalueen ympäristössä.

Hallinto-oikeus on edellyttänyt, että naapureiden haitat otetaan paremmin huomioon. Uusi päätös on naapureille koituvien meluhaittojen, ratojen käyttömäärien ja saastuttavasta toiminnasta koituvien pohjavesiriskien suhteen muutoksenhakijoille aiempaa epäedullisempi. Lupapäätöksestä ja kunnan lausunnosta puuttuvat muun ohella ELY-keskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tutkimustiedot pohjaveden päävirtaussuunnista rata-alueilta länteen ja arvio hakijan virtausselvityksen oikeellisuudesta, selvitykset moottoripyörien ja moottoripyörän moottorilla varustettujen crosskart-ajoneuvojen aiheuttamasta melusta sekä moottoriurheilumelun kapeakaistaisuudesta asutuksen läheisyyden vuoksi.

Koninvaaran pohjavesialue on keväällä 2020 siirretty 1E-luokkaan ja samalla pohjaveden valuma-alueen raja-alue on oikaistu. Kunta on myöntänyt ympäristöluvan tietoisena moottoriradan sijainnista 1E-luokan pohjavesialueella. Valuma-alueen rajauksen oikaisua ei ole otettu huomioon. Pohjavesialueen kohtalaisiksi arvioitujen riskien takia maaperän pilaantumisen ehkäisemiseen ja talousveden laadun turvaamiseen tarvitaan valuma-aluekohtaista suunnittelua, jota annetut lupamääräykset eivät edusta. Myös alueelle tarvittavien suojausinvestointien hinta ja toiminnanharjoittajan taloudelliset resurssit toteuttaa ne olisi tullut arvioida.

Terveysuojeluviranomainen on meluselvityksen perusteella katsonut, että keskiäänitasot alittuisivat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, mutta viranomainen ei ole perustellut kantaansa. Terveysuojeluviranomainen ei ole ottanut huomioon, että lupamääräys 3 sallii kilpailutilanteessa enimmäismelutason 60 dB eikä vuonna 2014 tehdyn melumittauksen tuloksia. Terveysuojeluviranomainen on virheellisesti soveltanut asumisterveysasetusta. Moottoriurheilumelu voidaan erityisesti sen luonteesta johtuen kokea häiritsevä. Näin ollen pelkästään se, että melun ohje- tai raja-arvot eivät meluntorjuntatoimien jälkeen ylity, ei poista melun häiritsevyyttä. Ajotoiminnasta aiheutuva melu on yleisesti ottaen häiritsevää ja toiminnan luonteesta johtuen vaihtelevaa.

Terveydensuojeluviranomainen ei ole esittänyt perusteita sille, miksi olemassa oleva pohjaveden pilaantumiseriski olisi katsottava niin merkityksettömäksi, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset olisivat olemassa. Ympäristölupa määräyksineen ei estä öljyisiä jätteitä, polttoainejäämiä, kemikaaleja sekä renkaiden, jarrujen ja päällysteiden kulumisjätteitä kulkeutumasta pohjaveteen hule- ja suotovesien mukana.

Toiminnanharjoittajan vastineen osalta muutoksenhakijat ovat esittäneet, että moottoriurheilukeskuksen toiminta on laajentunut merkittävästi Ylämyllyn autoratojen käytön aikana ja lupapäätös mahdollistaa toiminnan merkittävän laajenemisen nykyisestä tasostaan. Joensuun kaupungilta maanvaihtojen jälkeen vuokrattu alue ja sille rakennettu ympäristöluvatta yleiseen moottoriratakäyttöön otettu ulkolenkkirata ovat uusia. Mikroautorata on lupapäätöksessä määriteltyjen toimintojen kannalta uusi sikäli, että rataa käyttäisivät kaikki moottoriajoneuvot, erityisesti moottoripyörät ja toiminta-aika on muuttunut ympärivuotiseksi. Alueen kaikkien ratojen moottoriurheilukäyttö arvioidaan ensi kertaa uusimuotoisen ympäristölainsäädännön perusteella. Toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt hallinto-oikeuden päätöksessä nro 19/0226/2 edellytetyjä selvityksiä. Asianmukaiset selvitykset puuttuvat moottoripyörien (eri kilpailuluokat) melusta ja moottoripyörän koneella varustettujen crosskart-ajoneuvojen aiheuttamasta melusta ja moottoriurheilumelun kapeakaistaisuudesta asutuksen läheisyyden vuoksi. Toiminnanharjoittaja on perunut lupahakemuksessa esittämänsä meluvallin korotuksen.

Riskiä maaperän ja pohjaveden pilaantumiselle ei ole tosiasiallisesti saatu merkityksettömälle tasolle, koska toiminnanharjoittaja ei esitä riittävän tehokkaita rakenteellisia pohjaveden suojaustoimenpiteitä, joilla estettäisiin toiminnan haitalliset vaikutukset 1E-luokan pohjavesialueelle. Suojaustoimenpiteitä ei ole ulotettu koskemaan koko toiminta-aluetta, kuten pysäköintialuetta. Annettujen selvitysten nojalla ei ole varmaa, että moottorirata-alueelta ei voi missään olosuhteissa kulkeutua pohjaveden virtaussuunnassa haitta-aineita alueen ulkopuolisiin vesiin, kaivoihin tai vedenottamolle, ja etteivät toiminnan haitalliset vaikutukset olisi muualla epätodennäköisiä tai merkityksettömiä.

Annetut lupamääräykset ovat riittämättömiä myös pohjaveden yläpuolisen maakerroksen ohuuden ja ilmastonmuutoksen voimistamien pohjaveden korkeuserojen vuoksi. Ohuesta maakerroksesta huolimatta kunta ei ole määrännyt rata-alueille rakenteellisia pohjaveden suojaustoimia.

Moottorirata-alue sijaitsee vedenottamon valuma-alueella. Toiminnanharjoittajan pohjavesiselvitys sisältää virheellisiä virtaustietoja, jotka kunta on referoinut päätökseen sellaisenaan. Virheet on havaittu, kun pohjavesiselvitystä on verrattu ELY-keskuksen vuonna 2019 julkaisemaan virtauskarttaan. Moottorirata-alueen pohjavesien ja maaperän tämänhetkistä laatua tai puhdistamistarvetta ei ole selvitetty. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla on selvillä olovelvollisuus toimintaansa liittyvistä ympäristövaikutuksista. Jos lähtötaso ei ole tiedossa, on mahdotonta

selvittää, onko jokin veden laatua mittaavista tekijöistä heikentynyt toiminnan elinkaaren aikana.

Merkintä

Hallinto-oikeudella on asiaa käsitellessään ollut käytössään Vaasan hallinto-oikeuden 19.11.2019 antama päätös nro 19/0226/2 sekä kyseisen päätöksen perusteena ollut Ramboll Finland Oy:n 22.12.2015 laatima meluselvitys.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta [REDACTED] tekemänä.
2. Hallinto-oikeus kumoaa Liperin elinympäristölautakunnan lupajaoksen päätöksen ja hylkää Joensuun Urheiluautoilijat ry:n lupahakemuksen.

Samalla kumoutuu elinympäristölautakunnan lupajaoston päätös toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Säilyttääkseen puhevaltansa asiassa [REDACTED] olisi valituksenalaiseen päätökseen liitetyn laillisen valitusosoituksen mukaan tullut toimittaa valituskirjelmänsä hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen on katsottu tulleen kaikkien asianomaisten tietoon seitsemäntenä päivänä päätöksen julkisesta kuuluttamisesta 18.10.2021 kunnan verkkosivuilla. Valitusaika on päättynyt 24.11.2021. Valituskirjelmä on [REDACTED] [REDACTED] tekemänä saapunut hallinto-oikeuteen sähköpostitse 26.11.2021 ja siis valitusajan päätyttyä. Tämän vuoksi valitus on mainittujen henkilöiden tekemänä ympäristönsuojelulain 190 §:n 1 momentin sekä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 §:n 2 momentin, 14 §:n 1 momentin ja 81 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla jätettävä tutkimatta.

2. Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että

toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 - 5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasisitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasisituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasisituksen muu tavanomaisuus,

rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntyminen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 1 §:n 1 momentin mukaan mainittua päätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä.

Pykälän 2 momentin mukaan päätös ei koske ampuma- ja moottoriurheiluratojen aiheuttamaa melua.

Päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja.

Asiassa saatu selvitys

Toiminta ja sijaintiympäristö

Joensuun Urheiluautoilijat ry on 1.2.2017 Liperin kunnassa vireille panemallaan hakemuksella hakenut ympäristölupaa Ylämyllyn moottoriurheilukeskuksen toimintaan. Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jolla ei ole aikaisempaa ympäristölupaa. Liperin elinympäristölautakunnan lupajaos on 13.11.2017 antamallaan päätöksellä nro 2/2017 myöntänyt ympäristöluvan. Vaasan hallinto-oikeus on 19.11.2019 antamallaan päätöksellä ro 19/0226/2 kumonnut elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksen ja palauttanut asian elinympäristölautakunnan lupajaokselle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöstä on perusteltu muun ohella kuulemisvaiheessa tapahtuneella menettelyvirheellä. Hallinto-oikeus on lisäksi katsonut, ettei asiassa ole ollut riittäviä selvityksiä hankkeen pohjavesi- ja meluvaikutuksista luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi.

Hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu Liperin kunnassa sijaitseville kiinteistöille Kanervikko (426-405-71-16) ja Ajourata (426-205-145-29). Moottoriurheilukeskuksen maa-pinta-ala on noin 59,4 hehtaaria. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Ylämyllyn moottoriurheilukeskus on Pohjois-Karjalan 7.9.2020 hyväksytyssä maakuntakaavassa osoitettu moottorirata-alueeksi (E1). Alueella on myös pohjavesialueen merkintä (pv). Vuonna 2009 vahvistetussa Joensuun seudun yleiskaavassa 2020

moottoriurheilukeskus on esitetty erityisalueena (E). Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla harjoitettavan toiminnan luonteesta johtuen on tarvetta rajoittaa yleisön kulkua, eikä alueelle ole osoitettu tarkentavaa käyttötarkoitusta. Alueella on myös pohjavesialueen merkintä (pv-2). Suunnittelumääräyksen mukaan pohjavesien muodostumisalueille ei saa sijoittaa sellaisia toimintoja, jotka aiheuttavat pohjavesien pilaantumisriskin. Moottoriradan alueen osalta edelleen voimassa olevassa, 1.1.2000 voimaan tullessa Ylämyllyn osayleiskaavassa moottoriurheilukeskus on merkitty urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU). Aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan VU-alueelle voidaan sijoittaa liikuntaa ja muuta yleistä virkistäytymistä palvelevia rakennuksia ja laitteita.

Moottoriurheilukeskuksen alueella on maastorata, asfalttirata, pienoisautorata ja ulkolenkki. Alue mahdollistaa harjoittelun, testauksen ja kilpailemisen kaikilla tieliikenne- ja kilpailukäyttöön hyväksytyillä ajoneuvoilla. Kaikilla rata-alueilla harjoitetaan sekä harjoitus- että kilpailutoimintaa. Hakemuksen mukaan radoilla ajetaan kesäaikaan (1.5.–31.10.) maanantaista sunnuntaihin kello 9–20. Talvisin toimintaa on kello 10–18 välillä. Maastoradalla on osittainen meluvalli, jonka korotussuunnitelmasta on luovuttu hakemusmenettelyn aikana. Ratojen käyttöä on esitetty rajoitettavaksi hakemuksessa eriteltyinä pyhä- ja juhlapäivinä. Lisäksi on esitetty hiljaista jaksoa 1.11.–1.1. väliselle ajalle, jolloin rata-alueella ei saa ajaa kilpa-ajoneuvoilla.

Hakemuksen mukaan lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 600 metriä keskuksesta länteen ja noin 700 metriä itään. Lähimmät lomarakennukset ovat samoilla alueilla noin 700 metrin etäisyydellä. Muutoksenhakijoiden kiinteistöt sijaitsevat maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmän perusteella Pitkänen-järven itärannalla moottoriurheilukeskuksesta länteen.

Moottoriradan itä- ja pohjoispuolella sijaitsee lentokenttä suoja-alueineen. Moottoriurheilukeskuksen luoteispuolella sijaitsee Itä-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:n liukkaan ajokelin ajoharjoittelurata. Länsipuolelta moottoriurheilukeskus rajautuu Polvijärventiehen. Polvijärventien toisella puolella, alueen luoteispuolella sijaitsee Hiililammen soranottoalueet, joilla on ympäristöluvut toiminnalle vuoteen 2024 asti. Hakemuksen mukaan moottoriurheilukeskuksen lähiympäristössä on pääasiassa muutoin metsätalousmaata.

Ympäristölupahakemuksen mukaan moottoriurheilukeskuksesta noin kahden kilometrin etäisyydellä luoteessa sijaitsevalla Munakukkula-Niinivaaran Natura-alueella on suojeluperusteena luontodirektiivin luontotyypeistä muun muassa harjumuodostumien metsäiset luontotyypit, Fennoskandian lähteet ja lähdesuot sekä humuspitoiset lammet ja järvet. Ympäristölupahakemuksen mukaan maakuntakaavan 4. vaiheen Natura-arvioinnin tarveharkinnassa on todettu, että moottoriurheilukeskus ei uhkaa alueen harjua ja sen kasvillisuutta. Myös mahdollisesti lisääntyvän melun vaikutusta muun muassa linnustoon voidaan pitää niin vähäisenä, etteivät alueen luontotyypit tai lajit vaarannu. Asiakirja-aineistoon liitetyn Koninvaaran pohjavesialueen kartoituksen maastohavainnointilomakkeen mukaan Leinosenlammen koillisrannalla

sijaitsee vesilain ja metsälain nojalla suojeltu 88 m²:n suuruinen avolähde, joka on muutoin luonnontilainen, mutta sen itäreunalla on kaivonrengas. Lähteestä on yhteys lampeen ja se on suoraan pohjavedestä riippuvainen. Jaamanlammen länsirannalla sijaitsee vesilain ja metsälain nojalla suojeltu 340 m²:n suuruinen lähteikköalue, joka koostuu avolähteistä, lähdenorosta sekä tihkupinnasta. Lähteet ovat pohjavedestä suoraan riippuvaisia ja ne ovat yhteydessä lampeen, eli lampi on välillisesti pohjavesivaikutteinen. Voimassa olevassa Ylämyllyn osayleiskaavassa moottoriurheilukeskuksesta luoteeseen on Hiililammen vesialueet merkitty arvokasta luontokohdetta osoittavalla kaavamerkinnällä luo. Kyseistä merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan merkinnällä on likimääräisesti osoitettu paikallisesti arvokkaat luonto- ja maisemakohteet. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota, ettei alueen luonnonarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Meluselvitykset

Lupahakemuksen mukaan moottoriurheilukeskuksen merkittävien ympäristövaikutus on ajoneuvoista aiheutuvan melun leviäminen alueen lähiympäristöön. Lähiympäristössä taustamelua aiheutuu viereisen Itä-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:n liukkaan kelin ajoharjoitteluradalta, Hiililammen soranottoalueelta, Joensuun lentoasemalta sekä liikenteestä. Lupahakemukseen liitetyn, parasta käyttökelpoista tekniikkaa arvioivan taulukon mukaan melupäästöjen muodostumista sekä vaikutuksia vähennetään äänenvaimentimin, meluvallein sekä toiminta-aikarajoituksin. Suurimmat melupäästöt aiheutuvat kilpailujen aikana, joiden määrää vuositasolla on rajoitettu. Toiminnasta aiheutuva melukuormitus vaihtelee sen mukaan, minkä tyyppisillä ajoneuvoilla ja millä radalla ajetaan, kuinka paljon ajoneuvoja radalla on ja käytetäänkö äänentoistolaitteita. Kilpa-autoissa on rajoitettu desibelitaso, jota valvotaan joidenkin kilpailujen aikana. Rata-alueella on osittainen meluvalli. Äänentoistolaitteita käytetään vain kilpailuissa ja satunnaisissa yleisötilaisuuksissa ja laitteet sijoitetaan, suunnataan ja niiden äänentaso rajoitetaan siten, ettei aiheuteta tarpeetonta melua lähiasutukselle.

Lupahakemukseen on liitetty Ylämyllyn Moottoriurheilukeskuksen meluselvitys (Ramboll Finland Oy, 17.12.2020), jossa esitetyin melulaskennoin on täydennetty Ramboll Finland Oy:n 22.12.2015 päivättyä Ylämyllyn moottoriurheilukeskuksen alkuperäistä, vuoden 2017 hakemukseen sisältynyttä meluselvitystä, jota ei ole liitetty valituksenalaisen lupapäätöksen hakemusasiakirjoihin.

Ylämyllyn Moottoriurheilukeskuksen meluselvityksen (Ramboll Finland Oy, 22.12.2015) melumallinnus on tehty mallinnusohjelmalla, joka laskentatavaltaan vastaa yhteispohjoismaista moottoriurheilurataamelun laskentamallia. Jokamiesluokan melun lähtöarvona on käytetty äänenvaimentimin varustettujen autojen melupäästömittausten tuloksiin perustuen äänenpainetasoa 100 dB (10 metrin etäisyydellä). Melun taajuusjakaumana on käytetty pohjoismaisessa mallissa annettua tyyppispektriä. Toiminnan aiheuttamat päiväajan keskiäänitasot (L_{Aeq}) ja hetkelliset enimmäisäänitasot (L_{Amax}) mallinnettiin jokamiesluokan kilpailun osalta siten, että autoja on radalla seitsemän kappaletta ja päiväaikainen

tehokas ajoaika on kolme tuntia. Karting-kilpailun osalta vastaava mallinnus tehtiin siten, että moottorilavuus on yli 85 cc, autoja radalla 20 kappaletta ja päiväaikainen tehokas ajoaika kolme tuntia. Laskennan arvioitu epävarmuustaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa on ± 3 dB. Mallinuksissa ei ole huomioitu alueen puuston melua vaimentavaa vaikutusta ja mallinnukset on suoritettu melun leviämisen kannalta suotuisissa sääolosuhteissa jokaisessa ilmansuunnassa. Selvityksessä on todettu, että näin ollen toiminnasta aiheutuvat todelliset äänitasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa tulevat todennäköisesti olemaan valtaosan ajasta selvästi malleissa esitettyjä alhaisempia.

Meluselvityksen (22.12.2015) tulosten tarkastelun mukaan sekä jokamiesluokan että karting-kilpailupäivän keskiäänitasot alittavat vakinaisen asutuksen päiväajan keskiäänitason ohjearvon 55 dB(A) lähimpien asuinkiinteistöjen kohdalla. Loma-asutuksen päiväajan ohjearvo 45 dB(A) voi ylittyä jokamieskilpailun aikana lähimmillä sekä lännen että idän puoleisilla loma-asuinkiinteistöillä. Karting-kilpailupäivänä loma-asutuksen ohjearvo voi ylittyä lähimmillä idän puoleisilla loma-asuinkiinteistöillä. Mallinnusten perusteella ajoharjoitteluradan länsipuolelle suunnitellulla meluvallilla ei ole vaikutusta jokamiesluokan kilpailun aiheuttamiin keskiäänitasoihin, koska meluvalli sijaitsee kaukana radasta ja hieman sivussa lännen puoleiseen asutukseen nähden. Mikäli välittömästi jokamiesradan reunaan rakennettaisiin neljä metriä korkea meluvalli tai -este, on mallinnuksen perusteella sen melua ehkäisevä vaikutus lännen suunnan asutuksen keskiäänitasoihin 3 dB. Tällöin keskiäänitasot lähimmillä loma-asuinkiinteistöillä ovat päiväajan ohjearvon 45 dB(A) tasalla. Mallinnustulosten perusteella jokamiesluokan kilpailun aiheuttamat enimmäisäänitasot voivat ylittää vakinaisen asutuksen osalta Suomessakin yleisesti sovelletun Ruotsin ohjearvon 60 dB(A) lähimpien lännen puoleisten asuinkiinteistöjen kohdilla. Loma-asutuksen osalta vastaava, niin ikään Suomessa yleisesti sovellettu Ruotsin ohjearvo 55 dB(A) voi ylittyä sekä lännen että idän puoleisilla lähimmillä loma-asuinkiinteistöillä. Meluvallilla ei ole vaikutusta myöskään jokamiesluokan kilpailun aiheuttamiin enimmäisäänitasoihin. Meluselvityksen johtopäätöksissä on kiinnitetty huomiota siihen, että mallinnetut tilanteet vastaavat tyypillisiä kilpailupäiviä, joita järjestetään vain muutamana päivänä vuodessa. Suurimman osan ajasta radoilla vain harjoitellaan ja radalla yhtä aikaa olevien autojen lukumäärä on huomattavasti kilpailutilanteita pienempi. Tällöin myös autojen melupäästötasot ovat useita desibelejä kilpailutilanteita alhaisempia ja siten myös häiriintyvissä kohteissa havaittavat äänitasot ovat alhaisempia samassa suhteessa alittaen sekä keskiäänitasojen että enimmäisäänitasojen ohjearvot.

Lupahakemukseen liitettyssä Ylämyllyn Moottoriurheilukeskuksen meluselvityksessä (Ramboll Finland Oy, 17.12.2020) melun leviämisen laskenta on tehty samassa 3D-maastomallissa kuin aikaisempi melumallinnus. Melun leviämismallinnus on tehty SoundPLAN 8.1- ohjelmalla ja moottoriurheilumelun leviäminen on mallinnettu pohjoismaisella teollisuusmelun leviämismallilla. Täydennyksessä on esitetty maastoradan, asvalttradan ja ulkolenkkiradan ratakohtaiset päiväajan keskiäänitasot tavallisen harjoituspäivän aikana, tavallisen harjoituspäivän yleismelutaso, ratakohtaiset päiväajan keskiäänitasot vilkkaan harjoituspäivän aikana,

vilkkaan harjoituspäivän yhteismelutaso, kilpailupäivän keskiäänitaso sekä ulkolenkkiradan enimmäismelutaso.

Meluselvityksen (17.12.2020) tulosten tarkastelun mukaan tavallisena harjoituspäivänä ratakohtaiset keskiäänitasot sekä ratojen yhteiskäytöstä aiheutuva keskiäänitaso alittavat lähimpien asuinrakennusten kohdalla päivämelun raja-arvon 55 dB(A) ja loma-asuntojen kohdalla raja-arvon 45 dB(A) alueen nykyisellä melusuojuuksella. Vilkkaan harjoituskäytön vallitessa yksittäisellä radalla melun raja-arvot alittuvat. Selvityksen mukaan kaikilla radoilla yhtäaikainen vilkas harjoittelupäivä vallitsee harvoin. Kaikkien ratojen vilkkaan harjoituspäivän yhteistilanteessa päiväajan 55 dB(A) melualueelle ei jää asuinrakennuksia. Pitkänen-järven rannalla yksittäinen loma-asunto on 45–46 dB(A) keskiäänitasossa muiden jäädessä 45 dB(A) tasoon tai sen alapuolelle. Jaamanlammen rannalla loma-asunnot ovat enintään 46–47 dB(A) keskiäänitasossa. Kilpailupäivinä muiden ratojen käyttö käytännössä estyy ja eri radoilta aiheutuvaa yhteismelua ei esiinny. Maastoradalla ajettavan ralicrosskilpailupäivän aikana Pitkänen-järven suunnalla olevat lähimmät loma-asunnot ja Jaamanlammen suunnalla olevat lähimmät loma-asunnot ovat 45 dB(A) tasalla tai lievästi sen yli. Muissa kilpailutilanteissa keskiäänitasot jäävät alle raja-arvojen.

Lupahakemuksessa esitetyn maastoradan melusuojuuksen osalta selvityksessä on todettu, että se alentaa melutasoja tehokkaimmin välittömästi meluvallin takana. Melusuojaus alentaa hieman Pitkänen-järven loma-asunnoilla vallitsevia keskiäänitasoja maastoradalla ajettaessa. Tavallisen harjoituspäivän aikana melun raja-arvot alittuvat. Vilkkaan harjoituspäivän yhteiskäytön aikana Pitkänen-järven suunnalla lähimmät loma-asunnot pääsääntöisesti alittavat melun raja-arvot, niiden ollessa 42–45 dB(A) keskiäänitasossa. Järven länsirannalla oleva yksittäinen loma-asunto on 45–46 dB keskiäänitasossa. Jaamanlammen rannalla loma-asuntoja on enimmillään 45–47 dB(A) päivämelutasossa. Kilpailutilanteissa maastoradalla ajettaessa melusuojuuksesta huolimatta Pitkänen-järven rannalla yksi loma-asunto on 45–46 dB(A) tasossa ja Jaamanlammella 4 loma-asuntoa on noin 46–47 dB(A) keskiäänitasossa. Muilla radoilla kilpailtaessa melun raja-arvot alittuvat. Ulkolenkin enimmäismelutasoihin melusuojuuksella ei ole vaikutusta.

Luvanhakija on lupakäsittelyn yhteydessä antamassaan vastineessa muun ohella esittänyt, että ELY-keskuksen esitys melun raja-arvoiksi pystytään melumallinnuksen perusteella alittamaan lupahakemuksessa esitetyillä toiminta-ajoilla, eikä hakemuksessa esitettyä maastoradan meluvallin korotusta tarvita. Ympäristölupa on myönnetty 29.12.2020 päivätyn hakemuksen mukaisesti.

Alueen pohjavesiolosuhteet

Lupahakemukseen on liitetty Moottoriurheilukeskuksen pohjavesiselvitys (Ramboll Finland Oy, 16.11.2020). Moottoriurheilukeskus sijaitsee Koninvaaran 1E-luokan pohjavesialueella (742611), joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 21,83 km², josta muodostumisalueen pinta-ala on 19,57 km². Pohjavesialueella on arvioitu

(Pohjois-Karjalan ELY-keskus) muodostuvan pohjavettä 12 500 m³ päivässä. Maaperän kerrospaksuus on alueella noin 7...20 metriä ja maaperä on laadultaan hiekkaa. Moottoriurheilukeskusta lähin lähde sijaitsee kohteesta itään noin 750 metrin etäisyydellä. Pohjavesialueella sijaitsee yksi kunnallinen pohjavedenottamo, josta on lupa ottaa vettä 1 300 m³ päivässä. Vedenottamo sijaitsee noin 1,7 km moottoriurheilukeskuksesta lounaaseen. Lisäksi alueella on yksityisiä talousvesikaivoja.

Moottoriurheilukeskuksen pohjoispuolella sijaitsevassa havaintoputkessa vesipinta on 22.10.2020 ollut noin 4,5 metrin syvyydellä maanpinnasta, tasolla 106,71 m mpy. Pohjavesiselvityksen mukaan pohjaveden päävirtaussuunta on moottoriradalta etelään/lounaaseen kohti Välikangasta ja Pyhäselkää. Moottoriurheilukeskuksen pohjoispuolella on pohjaveden jakaja, jolla sijaitsee Koninvaaran pohjavesialueen ja sen itäpuolella sijaitsevan Lykylammen pohjavesialueen välinen raja. Liperin kunnan vuonna 2012 teettämän pohjavesialueiden suojelusuunnitelman mukaan kokonaisuutena pohjaveden laatu Koninvaaran pohjavesialueella on erinomainen ja alueen pohjavesi täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset. Suojelusuunnitelman mukaan Ylämyllyn vedenottamon kaivoissa pH on ollut keskimäärin 6,5–6,6 ja happipitoisuus on ollut raakavedessä hyvä. Lisäksi kloridin ja sulfaatin pitoisuudet ovat olleet alhaiset. Pohjavesialueella on kuitenkin todettu ympäristölaatunormien ylityksiä haihtuvien hiilivetyjen ja öljyjakeiden osalta.

Pohjavesiselvityksen jatkotoimenpide-ehdotusten mukaan moottoriurheilukeskukseen nähden pohjaveden virtaussuunnan ala- ja yläpuolelle on muun ohella esitetty asennettavaksi uudet pohjaveden havaintoputket, joista otetaan vesinäytteet pohjaveden nykytilan selvittämiseksi ensimmäisenä vuotena kaksi kertaa vuodessa toukokuussa ja elokuussa. Mikäli analyysituloksissa ei todeta ympäristölaatunormien ylityksiä, esitetään näytteenottoa jatkettavan toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailua varten kerran vuodessa elokuussa.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Lupaedellytysten täyttyminen meluvaikutusten osalta

Asiassa on muutoksenhakijoiden valituksen johdosta esisijaisesti arvioitavana, aiheutuuko kyseessä olevan moottoriurheilukeskuksen toiminnasta ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettu seuraus ja onko valituksenalainen päätös kumottava valituksessa esitetyillä perusteilla.

Hakemuksessa on kysymys olemassa olevan moottoriurheilukeskuksen toiminnasta, jolla ei ole aikaisempaa lainvoimaista ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain kannalta asiassa on kyse uudesta luvasta, minkä vuoksi ympäristölupaharkinnassa toiminnan ympäristövaikutuksia arvioidaan uuden moottoriurheilukeskuksen sijoittumisena kyseiselle alueelle. Toiminnan ympäristövaikutukset arvioidaan ympäristönsuojelulain asettamien vaatimusten mukaisesti ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan ensisijaisesti hakemuksessa esitettyjen selvitysten perusteella. Luvan hakijan tehtävänä on ympäristönsuojelulain 39 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luku huomioon ottaen esittää selvitys, jonka perusteella voidaan arvioida, ovatko ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitetut luvan myöntämisen edellytykset olemassa ja minkälaisia määräyksiä toiminnan vaikutusten vähentämiseksi luvassa on tarpeen asettaa. Selvitykseen tulee sisällyttää muun muassa tiedot toiminnan sijaintipaikasta ja sen ympäristöolosuhteista, tiedot toiminnan päästöjen laadusta ja määrästä veteen, ilmaan ja maaperään sekä tiedot toiminnan aiheuttamasta melusta ja hajusta. Lupahakemukseen tulee liittää myös selvitys päästöjen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi tehtävistä toimista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai muiden toimintojen kanssa muun ohella maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Kohtuutonta rasitusta arvioitaessa on otettava muun ohella huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto sekä rasituksen syntymisen ajankohta. Rasitus voi muun ohella olla toiminnasta aiheutuvaa melua.

Luvan saajan hakemuksen mukaan alueella harrastetaan monipuolisesti moottoriurheilua. Alueeseen kuuluvat neljä erillistä rataa mahdollistavat harjoittelun, testauksen ja kilpailemisen kaikilla tieliikenne- ja kilpailukäyttöön hyväksytyillä ajoneuvoilla. Ajotoimintaa on kesäaikaan 1.5.–31.10. välisenä aikana kello 9–20 ja talvisin kello 10–18. Toiminta moottoriurheilukeskuksessa on vilkkainta kesäaikaan. Hakemuksen mukaan maastoradalla ajetaan pääasiassa autoilla, mopoilla ja moottoripyörillä. Asfalttirataa hyödynnetään eniten karting-autojen, kevyiden nelipyörien, mopojen ja moottoripyörien testaukseen, harjoitteluun ja kilpailemiseen. Muutoksenhaunalaisella päätöksellä luvan saajalle on myönnetty ympäristölupa lupahakemuksen mukaisesti sekä päätökseen sisältyvin lupamääräyksiin.

Asiasta saadun selvityksen perusteella muutoksenhakijoilla on loma-asuntoja ja ainakin yksi vakinainen asunto Pitkänen-järven läheisyydessä alle kilometrin etäisyydellä moottoriurheilukeskuksesta länteen. Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 1 §:n 2 momentin mukaan päätös ei koske moottoriurheiluratojen aiheuttamaa melua. Tästä huolimatta päätöksessä annetut ohjearvot on oikeuskäytännössä vakiintuneesti otettu huomioon melun häiritsevyyttä arvioitaessa. Mainitun päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia

palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB. Pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että moottoriurheiluradan melu voidaan erityisesti sen luonteesta johtuen kokea häiritsevänä. Näin ollen pelkästään se, että melun ohje- tai raja-arvot eivät meluntorjuntatoimien jälkeen ylity, ei poista melun häiritsevyyttä. Moottorirata-toiminnasta aiheutuva melu on yleisesti ottaen häiritsevää ja vaihtelevaa. Tästä syystä melun keskiäänitason lisäksi melurasitusta arvioitaessa on ympäristöluvuissa vakiintuneen käytännön mukaisesti otettu huomioon myös enimmäismelutaso.

Moottoriurheilukeskuksen toiminnasta aiheutuvaa melua on edellä ilmenevästi arvioitu Ramboll Finland Oy:n 22.12.2015 ja 17.12.2020 päivätyissä meluselvityksissä, joista edellistä ei ollut liitetty kuulutusaineistoon, kun lupahakemus on aikaisemman lupapäätöksen kumoamisen ja palauttamisen jälkeen kuulutettu uudelleen. Näin ei olisi tullut menetellä, kun selvitykset ovat muodostaneet kokonaisuuden, eikä uudella selvityksellä ole korvattu vanhempaa. Selvityksissä on tarkasteltu harjoitus- ja kilpailupäivien melurasitusta autojen ajaessa radoilla. Moottoripyörien ja mopojen osalta melun leviämistä ei kuitenkaan ole mallinnettu, mitä on pidettävä selvityksissä oleellisena puutteena. Meluselvitysten karttaliitteiden tarkastelun perusteella keskiäänitason päiväohjearvot (L_{Aeq}) saattavat mallinnettuissakin harjoitus- ja kilpailutilanteissa ylittyä meluselvityksissä esitettyä useamman loma-asunnon piha-alueella, erityisesti ottaen huomioon mallinnuksen menetelmäepävarmuus 2–3 desibeliä. Hallinto-oikeus toteaa, että meluselvityksiin sisältyvän kartta-aineiston perusteella ei ole mahdollista arvioida tarkasti asuinrakennusten määrää eikä sijaintia eri meluvyöhykkeillä.

Uudemman mallinnuksen mukaan muutoksenhakijoiden loma-asuntoja on noin 45 dB:n keskiäänitasossa maastoradan jokamiesluokan ja rallicrossin vilkkaana harjoituspäivänä, kaikkien ratojen tavallisena harjoituspäivänä ja vilkkaana harjoituspäivänä sekä maastoradalla rallicrossin kilpailupäivänä. Loma-asunnoista muutama ja yksi vakinainen asunto on noin 50 dB:n keskiäänitasossa kaikkien ratojen vilkkaana harjoituspäivänä ja maastoradalla rallicrossin kilpailupäivänä. Kilpailutilanteissa muutoksenhakijoiden loma-asuntoja jää lupamääräyksessä 3 asetetun keskiäänitason (L_{Aeq}) raja-arvon sisäpuolelle tai sen tasalle. Hakemusvaiheessa esitetyn lisämelusuojauksen toteuttamisella ei ole vaikutusta tuloksiin. Mikäli maastoradan välittömään läheisyyteen sen länsirajalle rakennettaisiin neljä metriä korkea meluvalli tai -este, olisi sen vaimentava vaikutus keskiäänitasoihin 3 dB lännen puoleisessa asutuksessa. Selvityksen mukaan sekään ei kuitenkaan riittäisi alentamaan keskiäänitasoa lupamääräyksessä 3 asetetun keskiäänitason (L_{Aeq}) raja-arvon tasalle tai alle. Asiassa saadun selvityksen mukaan tällaisella meluntorjuntarakenteella ei myöskään olisi vaikutusta enimmäisäänitasoihin, sillä suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat kilpailun lähdöistä ja lähtösuora sijaitsee kauempana meluvallista, radan pohjoisosassa. Vuoden 2015 meluselvityksestä käy ilmi, että jokamiesluokan kilpailussa muutoksenhakijoiden loma-asuntoja, samoin vakinainen asunto, jää yli 60 dB:n (L_{Amax}) melualueelle meluvallin toteutuessakin. Useita loma-asuntoja jää

yli 55 dB:n (L_{Amax}) melualueelle. Lisäksi lupanhakija on ilmoittanut, ettei aio rakentaa kyseistä meluvallia. Kun myöskään ympäristölupapäätöksessä vallia tai muitakaan melusuojausrakenteita ei ole edellytetty, ei keskiäänitasoon paremmin kuin enimmäisäänitasoonkaan ole odotettavissa vaimennusta.

Lupahakemus on koskenut moottoriurheilutoimintaa kaikilla tieliikennekelpoisilla ajoneuvoilla, joista on erikseen mainittu autot, mopot ja moottoripyörät, eikä valituksenalaisessa päätöksessä toimintaa rajoiteta tältä osin. Toiminnasta aiheutuvaa melua on edellä ilmenevästi arvioitu harjoitus- ja kilpailutilanteissa ainoastaan autojen ajaessa radoilla. Meluselvityksen olisi tullut sisältää mallinnus myös muista moottoriajoneuvoista aiheutuvista melutasoista ja mahdollisesta yhtäaikaisesta käytöstä aiheutuvista melutasoista lähiympäristössä. Hakemuksessa kuvattuun toiminnan laajuuteen nähden melun lähteistä ja melutasoista esitetty selvitys on ollut puutteellinen. Kun kuitenkin otetaan huomioon edellä moottoriurheilukeskuksen meluvaikutuksista ja niiden rajoittamisesta sekä toiminnan lähiympäristöstä esitetty, hallinto-oikeus katsoo, että toiminnasta aiheutuu muutoksenhakijoille jo meluselvityksissä esitetyssäkin laajuudessa naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta, johon mallintamattomat toiminnot vaikuttavat melurasitusta lisäävästi. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 5 melun kertaluonteinen mittaamisvelvoite ei myöskään ole riittävä ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne. Hakemuksen mukainen toiminta ei kyseessä olevassa paikassa valituksenalaisessa päätöksessä asetettujen lupamääräysten mukaisesti toteutettunakaan täytä ympäristönsuojelulain 11 §:ssä, 48 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 49 §:n 5 kohdassa asetettuja vaatimuksia. Toiminnan rajoittaminen ympäristölupaa muuttamalla tai lupamääräyksiä edelleen tiukentamalla ei ole mahdollista toiminnan luonnetta olennaisesti muuttamatta. Ympäristölupapäätös on siten kumottava ja hakemus hylättävä.

Muut valitusperusteet

Muutoksenhakijat ovat vaatineet ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksen kumoamista sillä perusteella, että päätös on kaavan ja ympäristönsuojelulain 12 §:n vastainen, koska toiminta-alueita ei osoiteta Ylämyllyn osayleiskaavassa eikä pohjavesimääräysten osalta myöskään Joensuun seudun osayleiskaavassa moottoriurheiluun varatuksi erityisalueeksi, minkä lisäksi päätös vaikeuttaa mainitun osayleiskaavan VU-alueen ja Koivusalon ranta-asemakaavan käyttöä kaavan mukaiseen tarkoitukseen. Lisäksi muutoksenhakijat ovat tuoneet esille toiminnan sijoituspaikan valintaan liittyviä puutteita. Toiminta ei valituksen mukaan täytä ympäristönsuojelulain 49 §:n 3 ja 4 kohtien mukaisia ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä, koska pilaantumisen vaaraa ei voida lupamääräysten perusteella riittävästi ehkäistä rata-alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa. Lisäksi muutoksenhakijat ovat katsoneet, ettei lupaharkinnan yhteydessä ole selvitetty moottoriradan läheisyydessä olevia luontoarvoja hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla.

Hallinto-oikeus katsoo ottaen huomioon toiminnan olemassaolon jo kaavaa laadittaessa, ettei Ylämyllyn osayleiskaavan urheilu- ja virkistyspalveluiden

aluetta osoittava VU-merkintä sulje pois alueen käyttöä hakemuksessa tarkoitettuun moottoriratatoimintaan. Joensuun seudun yleiskaavan 2020 pohjaveden suojelua koskevalla suunnittelumääräyksellä ei myöskään ole asiassa sellaista merkitystä, että sen perusteella moottoriratatoiminnan sijoittaminen katsottaisiin vaikeuttavan alueen käyttämistä erityisalueena. Ylämyllyn moottoriturheilukeskuksen alueella ei ole asemakaavaa, eikä toiminta sijoitu Koivusalon ranta-asemakaava-alueelle. Hallinto-oikeus katsoo, ettei Ylämyllyn moottoriturheilukeskuksen sijainti ole alueella voimassa olevien kaavojen perusteella ympäristönsuojelulain 12 §:n vastainen. Luvan myöntämisen edellytysten arviointi tapahtuu lähtökohtaisesti hakemuksen mukaiselle sijoituspaikalle tai vaihtoaiselle sijoittumispaikalle samalla kiinteistölle niin, ettei siitä muodostu kokonaan uutta hanketta. Kaavoituksen mukaista estettä toiminnan sijoittumiselle haettuun paikkaan ei ole.

Asiassa saadun selvityksen perusteella toiminta-alue sijoittuu 1E-luokan pohjavesialueelle. Vedenottamo sijaitsee noin 1,7 kilometrin etäisyydellä moottoriturheilukeskuksesta lounaaseen. Lisäksi alueella on yksityisiä talousvesikaivoja. Lupahakemuksen liitteenä toimitetusta Ramboll Finland Oy:n laatimasta pohjavesiselvityksestä (16.11.2020) käyvät ilmi pohjavesialuetta ja muun ohella sen virtaussuuntia koskevat tiedot. Saadun selvityksen ja karttatarkastelun perusteella pohjavesi virtaa moottoriturheilukeskukselta etelän suuntaan ja pohjoisesta kohti vedenottamoa ja yksityisiä kaivoja.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisesti toimenpiteet, jotka aiheuttavat pohjaveden pilaantumista, ovat kiellettyjä. Pohjaveden pilaamiskiello sisältää myös vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Ympäristönsuojelulain 49 §:n 3 kohta huomioon ottaen muun ohella pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus on aina ympäristöluvan myöntämisen ehdoton este. Voimassa oleva lainsäädäntö ei kuitenkaan aseta ehdotonta estettä toiminnan sijoittamiselle pohjavesialueelle, vaan lupaharkinnassa otetaan huomioon toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys. Kun otetaan huomioon toiminnan laajuudesta, sen sijoittumisesta sekä alueen pohjavesiolosuhteista saatu selvitys, hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta tai ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vedenhankinnan vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Hallinto-oikeus katsoo toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen, että lupahakemukseen sisältyvää selvitystä alueen luontoarvoista on pidettävä ympäristönsuojelulaissa säädetyn mukaisesti riittävän kattavana ja hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla selvitettyinä. Arvion perusteella toiminnalla ei ole sellaisia haitallisia vaikutuksia luontoarvoihin, jotka estäisivät ympäristöluvan myöntämisen hakemuksen mukaiselle toiminnalle.

Asian näin päättyessä enempi lausuminen toissijaisista vaatimuksista ei ole tarpeen.

Koska hallinto-oikeus kumoaa lupapäätöksen, kumoutuu myös ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla myönnetty oikeus aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Liperin kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksestä tiedottaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli, kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **27.12.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Riitta Riihimäki ja Maria Vapaavuori sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit Juha Väisänen ja Petri Hiltunen. Asian on esitellyt Maria Vapaavuori.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös, maksutta [REDACTED] asiakumppaneineen

Jäljennös, maksutta

Joensuun Urheiluautoilijat ry

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Liperin kunnan terveydensuojeluviranomainen

Liperin kunnanhallitus

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>